

Mezopotamya’da Halkların İradesiyle Şekillenen Bir Su Geleceği İçin

Ortak Sularımız, Ortak Geleceğimiz !

Bizler, 2. Mezopotamya Su Forumu’nun katılımcıları olarak Türkiye, Suriye, İran, Irak, Kürdistan bölgeleri ve dokuz başka ülkeden gelen üç yüzü aşkın aktivist, akademisyen, araştırmacı, öğrenci ve yerel yönetim temsilcisi ile birlikte 17-19 Ekim 2025 tarihlerinde kutsal Dicle Nehri’nin kıyısında Diyarbakır’da (Amed’te) buluştuk. Halklarımızın binlerce yıldır aynı sulardan beslenmiş olmasının verdiği bilgelik, Zerdüştlükteki su kutsaması, vaftiz gelenekleri ve yağmur dualarına kadar uzanan kültürel hafıza bu buluşmanın ruhunu taşıdı. Bu topraklarda su yaşamın en temel unsurudur ve Mezopotamya’nın geleceğini belirleyen büyük bir hat oluşturur.

Bu forum üç temel perspektif üzerine kurulmuştur:

- Su, barış ve özgürlük mücadelesinin ortak zemini,
- Demokratik su yönetimi/kararları ve su havzalarının özgürleştirilmesi
- Halkların su diplomasisini kuran toplumsal örgütlenme hattı.

Bugün bu hat ciddi bir tehdit altındadır. Eski altyapının çöküşü, iklim krizinin derinleşmesi, endüstriyel kirlilik ve bölgesel güvenlik politikaları Dicle ve Fırat üzerinde derin bir baskı yaratıyor. Nehirlerin ortak yaşamı kuran damarlar olduğunu yeniden dile getiriyoruz. Mezopotamya’daki su, bizlere ekolojik bütünlük, toplumsal adalet ve kalıcı barış için yol gösteren birer varlıktır.

Mezopotamya’da suları, nehirleri kaybediyoruz. Suyun geleceği bu coğrafyada yaşayan bütün halkların ortak yaşamıdır. Rojhilat’ta 1300 baraj ve 120 bin sondaj kuyusu yeraltı su varlıklarını yok ederken; Türkiye’de Munzur, Zilan, Botan, Murat, Dicle ve Zap Vadisi barajlarla yok ediliyor. Bu tablo bölgesel su krizinin boyutunu göstermektedir.

Bu forumda bir araya gelmemizin temel nedeni su varlıklarının piyasa ilişkilerine ve devletlerin tekeline terk edilmesinin yarattığı yıkıma karşı yükselen itirazdır. Suyun yaşam hakkı olduğunu biliyoruz ve sermaye projeleri ile jeopolitik baskıların suyu bir kontrol aracına dönüştürmesine karşı duruyoruz. GAP’ın (Güneydoğu Anadolu Projesi) yıllardır sürdürülen merkezî ve sermaye odaklı kurgusu suyu bölgesel kalkınma adıyla metalaştıran bir proje alanına dönüştürüyor ve bu yaklaşım su krizini daha da derinleştiriyor. Nehirlerin doğal akışını kesen baraj zinciri küçük köylü tarımını tasfiye eden bir üretim modelini dayatıyor, geniş vadileri su altında bırakarak ekosistemleri ve yerleşimleri yok eden bir baskı yaratıyor. Aşağı havzalarda toprak verimliliğinin düşmesine, tuzlanmanın artmasına ve geçimlik üretimin çökmesine yol açıyor. Bu dönüşüm bölge gençliğini işsizliğe iten yeni bir ekonomik bağımlılık yaratıyor ve toprağıyla geçinen halkları mülksüzleştiren, yerinden zorla eden uzun süreli bir sosyo-ekolojik tahribat üretiyor.

Dicle ve Fırat havzasında yürütülen savaşlar, güvenlikçi uygulamalar, baraj ve HES projeleri nehirlerin ekolojik döngüsünü parçalayan yıkım yaratıyor. Sınırların nehirleri bölen çizgilere dönüşmesi halkların ortak yaşamını da bölüyor. Nehirlerin birleştirici olduğu kadar gerilim yaratıcı potansiyeli olduğunu biliyoruz. Bu nedenle su politikalarının geleceği halkların inisiyatifleriyle belirlenmelidir.

Bu tabloyu dönüştürecek gücün halkların elinde olduğunu görüyoruz. Kadınların, çiftçilerin, su sayesinde geçimlerini sağlayan toplulukların ve yerinden edilmiş halkların bilgi birikimi adil bir su politikasının kurulması için en güçlü dayanaklarımızdan biridir. Su krizini sadece iklimin yarattığı bir süreç olarak açıklayan anlayışın gerçeği perdelediğini biliyoruz. Kent savaşları, zorunlu göçler, madencilik, güvenlik barajları ve enerji projeleri Mezopotamya'nın su varlıklarını zedeleyen politik tercihlerdir. Bu nedenle suyun özgür akışı için verilen mücadelenin ekolojik politik bir mücadele olduğunu vurguluyoruz.

Dicle ve Fırat'ın halkları ayıran çizgiler olmadığını, barışı kuran bir hat olduğunu dile getiren bu forum Süleymaniye'de yapılan 1. Mezopotamya Su Forumu'nda atılan dayanışma temelini güçlendiren yeni bir adım olmuştur.

Kolonyal su politikaları ve bölgesel hegemonya girişimleri eşitsizliği büyütüyor ve bu koşullarda ekolojik adalet için antikapitalist ve antimilitarist bir tutum kaçınılmaz hale geliyor. Forumda kurulan bağlar, Nehirlerin özgür akışına sahip çıkan yeni bir mücadele hattının mümkün olduğunu gösteriyor.

Kadınların su mücadelesindeki kararlılığı ve Mezopotamya halklarının su ile kurduğu kültürel ve inançsal ilişki bu hattın en güçlü hafızasıdır. Bu deklarasyon üç gün süren tartışmaların, paylaşılan acıların, umutların ve ortak iradenin sonucudur. Buradan yükselen çağrı suyun özgür akışını, halkların ortak yaşamını ve geleceğin barışını savunan bir yolculuğu büyütme iradesidir. Süleymaniye'de yapılan 1. Mezopotamya Su Forumu'nda suyun metalaştırılmasına, suyun silah olarak kullanılmasına ve bölgesel hegemonya politikalarına karşı kurulan ortak iradenin bugün Amed'te büyüdüğünü ve mücadelemize yön veren temel ilke olmaya devam ettiğini ilan ediyoruz.

Forumun Ruhuna Dair

Forum, dayanışmanın kolektif gücüyle ve iktidarın, kapitalizmin ve patriyarkanın kurduğu tahakküm diline yöneltilen eleştirel bir bakışla yoğruldu. Açılış konuşmalarındaki duygusal buluşma, Mezopotamya halklarının binlerce yıllık su hafızasını ve ortak yaşamın mirasını hatırlattı. Dicle Nehri'ne yapılan saha gezisi nehirle kurduğumuz bağı derinleştirdi ve onu koruma irademizi güçlendirdi. Yerel halkın gösterdiği misafirperverlik ve kurumların dayanışmaya sunduğu emek Mezopotamya'nın kültürel birikimini görünür kıldı ve ortak yaşamın mümkün olduğunu hissettirdi.

Tematik oturumlar, atölyeler ve ortak değerlendirmeler boyunca suyun özgürlüğünü esas alan somut bir yol haritası oluşturduk. Tartışmalar su krizinin bu coğrafyada teknik bir meseleden çok daha fazlası olduğunu bize tekrar gösterdi. Suyun çatışmalarla anılan bir bölgede halkların birlikte söz kurabileceğini gösterdi. Nehirlerin birbirinden koparılmadığında barışa yol açtığını, suyun özgürleştiği her yerde yaşamın da özgürleşebileceğini gördük.

Forumun bütününde yükselen ses Mezopotamya'daki su krizinin rastlantı olmadığını söyledi. Bu kriz sermaye birikim projelerinin, güvenlik politikalarının ve patriyarkal yönetim biçimlerinin sonucudur. Buna rağmen dayanışmanın mümkün olduğunu ve barışın suyun akışında kök saldıgını deneyimledik. Tartışmalar tabandan yükselen iradenin gücünü ortaya koydu. Su komünlerinden bölgesel meclislere uzanan örgütlenme hattının nehirleri koruyacak bir politik zemine dönüşebileceğini gördük.

Forumda ayrıca su etiği, yatay örgütlenme, demokratik su iletişimi, özgür ekoloji akademisi fikri ve eğitimin toplumsal bilinç oluşturmadaki rolü üzerine derin tartışmalar yürütüldü. Bu tartışmalar su mücadelesinin enternasyonal bir hatta taşınması gerektiğini ortaya koydu.

Bu forum, Süleymaniye’de başlatılan mücadeleyi büyüten bir adım oldu. Mezopotamya halklarının iradesiyle kurulan bu buluşma suyun özgürlüğü için yeni bir eşik yarattı. Nehirlerin özne olduğu bir politik hatla barışın kurulabileceğini, suyu özgürleştiren halkların kendi geleceğini de özgürleştirebileceğini gösterdi.

Çağrımız: Nehirleri Geri Almak

Suyu ve yaşamı özgürleştirme hedefinde ısrarcıyız. Dicle ve Fırat’ın kesintiye uğratılmış akışını, sömürgeci su politikalarının yarattığı tutsaklığı ve havzalarımızı kuşatan militarizmi reddediyoruz. Nehirlerin özgürlüğü Mezopotamya halklarının özgürlüğüdür.

Biliyoruz, sular özgürleşirse yaşam özgürleşir. Nehirlerin akışı kesildiğinde yalnız su akmaz, tarih, hafıza ve kültür de kurur. Biz bu “kurak”lığı reddediyoruz. Su krizinin “kader” olmadığını, politik tercihlerle tutsak edildiğini görüyoruz ve bu tutsaklığı sonlandırmak için ortak bir irade oluşturuyoruz.

Aşağıda sunduğumuz öneriler halkların kolektif aklıdır. Bu önerilerin hayata geçirilmesi için tüm yerel yönetimleri, topluluk meclislerini, ekoloji örgütlerini, meslek odalarını, kadın kurumlarını, akademiği ve havza boyunca mücadele eden tüm aktörleri sorumluluk almaya çağırıyoruz. Nehirleri geri almak demek, yaşamı geri almak demektir. Bu çağrı bir temenni değil, politik bir kararlılıktır.

1. Nehirlerin Barışa Açtığı Yol

Nehirlerin özgürlüğü ile kalıcı barışın aynı mücadele hattı olduğunu ilan ediyoruz. Bu coğrafyanın parçalanmışlığına karşı demokratik toplumu ve yaşamın özgürlüğünü savunuyoruz. Dicle ve Fırat’ın akışı bize gösteriyor ki nehirler sadece sınırları aşan birer su hattı değildir. Onlar halkların geçmişini, bugününü ve geleceğini birbirine bağlayan en güçlü barış kurucularıdır.

Nehirleri özgürleştirmek demek, hayatlarımızı tutsak eden egemenlik zincirlerini kırmak demektir. Bu mücadele, suyu metaya indirgeyen tahakküm düzenini reddeden havza demokrasisine, yaşamın haklarını esas alan su etiğine ve halkların kolektif söz hakkıyla kurulan barışın yeni zeminine dayanır. Bu zemin, halkların ortak iradesiyle örülecek bir yolculuktur. Biz bu yolculuğun yapımcıları olmaya kararlıyız.

Her adımımızda Mezopotamya Su Forumlarında buluşacak, barışı kuracak, özgürlüğü öreceğiz. Çünkü biliyoruz ki nehirler özgür akarsa barış da kök salar. Mezopotamya’nın ortak yaşamı suyun özgürlüğünde yeniden yazılacaktır.

1.1 Nehirleri Etkin Barış Yapıcılar Olarak Görmek

Üst havzalarda kurulacak barış tüm nehir boyunca yaşam, adalet ve özgürlük yaratır. Suyun akışını tutsak eden her çatışma Dicle ile Fırat’ın geleceğini karartır. Bu nedenle Suriye’de kalıcı barış, Irak ve İran’da toplumsal istikrar ve Türkiye’de Kürt meselesinin adil ve demokratik

çözümü nehirlerin kurtuluşu için zorunlu koşullardır. Halkların barışa yaklaşımı ile nehirlerin özgürlüğü aynı mücadelede buluşur.

Suları özgürleştiren halklar barışı da örür. Nehirlerin akışını özgürleştirmek bu coğrafyanın kolektif yaşamı özgürleştirmektir.

1.2 Ortak Yaşam için Yeni Bir Anlatı

Hükümetleri, akademiye ve medyayı suyu çatışmanın ya da hegemonya kurmanın aracı haline getiren dili terk etmeye çağırıyoruz. Suyu sermayenin ve iktidarın ajandasına sıkıştıran her yaklaşım bu coğrafyanın hafızasına vurulan yeni bir darbedir. Suyu, varlık olarak gören ve özgürleştiren bir dil kurmak ortak sorumluluğumuzdur.

Mezopotamya'nın hikâyesi nehirlerinin de hikâyesidir. Bu hikâye binlerce yılın kadim bilgisi ve belleğidir. Yaşamın direncidir. Su ile kurulan bu bağ, barışın en yalın dilidir. Bu dil sermayenin ve devletlerin amaçlarından arınmış bir dildir. Yaşamın özgürlüğünü öz alır ve halkların ortak nefesiyle var olur. Nehirlerin dilini duyabilen herkes bilir: Barış suyun sesinde büyür.

1.3 Uluslararası Dayanışma

Barış süreçleri uluslararası dayanışma ve güçlü bir toplumsal sahiplenme gerektirir. Türkiye'deki barış arayışının başarıya ulaşması bölgedeki tüm halkların desteğiyle mümkündür. Mezopotamya'da süren ekolojik çöküş sınır tanımaz bir yıkımdır ve küresel bir güvenlik tehdidi haline gelmiştir. Bu nedenle uluslararası toplum barışı ve ekolojik adaleti birlikte savunmakla yükümlüdür. Barışa verilen her destek nehirlerin özgür akışına verilen destektir.

1.4 Tabandan-Yukarıya Suyla İlişkimiz

Köylerden, mahallelerden ve şehirlerden başlayarak halkların, ekolojistlerin, araştırmacıların, demokratik örgütlerin, kadın ve emek örgütlerinin temsilcilerinin katıldığı su komünleri kurulmalıdır. Bu komünler suyun özgürlüğünü ve halkların söz hakkını esas alacak yeni bir toplumsal örgütlenmenin temeli olacaktır. Bu yapıların federasyonu olacak **Mezopotamya Su Meclisi**'nin kurulması temek hedeftir. Bu meclis nehirlerin ve yaşamın özgürlüğünü sahiplenilen ortak iradenin kurumsal ifadesi olacak ve suyun barışı kurduğu yeni bir politik hattı güçlendirecektir.

1.5 Nehirlerin Yaşayan Varlıklar Olarak Tanınması

Nehirler patriyarkal ve kapitalist sistemlerin tanımladığı gibi birer “kaynak” değildir. Nehirler hukuki haklara sahip canlı varlıklardır ve bu statü açık biçimde tanınmalıdır. Dicle ve Fırat'ın akışı yaşamın akışıdır. Bu akış kesildiğinde halkların hafızası, kültürü ve geleceği de kesintiye uğrayacaktır. Suların akışı ile beslenen havzalar egemen güçlerin çıkarlarını büyüttüğü ya da tahakküm kurduğu alanlar değildir. Bu havzalar yaşamın sürdüğü ekosistemlerdir. Bu ekosistemlerin korunması halkların özgürlüğünün ve barışın vazgeçilmez koşuludur. Nehirler havzasında yaşayan halkları besler. Bilgelikliğini, hafızasını ve ruhunu havzasında yaşayan nesillere sunar. Bu akış bozulduğunda Mezopotamya'nın ortak yaşamı da kesintiye uğrar.

Bu gerçek bize bir görev yükler. Nehirlerin yaşayan varlık statüsünün tanınması için kapsamlı bir hukuki mücadele yürüteceğiz. Nehirlerin haklarını sakatlayan baraj projelerine, güvenlik politikalarına ve sermaye girişimlerine karşı, nehirlerin özne olarak tanındığı bir hukuki çerçevenin kurulması için ulusal ve uluslararası alanda hak temelli bir mücadele örgütleyeceğiz.

1.6 Mezopotamya Nehir Kentleri Koalisyonu

Amed, Süleymaniye, Basra, Haseke, Musul, Bağdat gibi Mezopotamya'nın kalbini oluşturan kentler arasında dayanışma ağları kurulmalıdır. Bu kentler arası bağ halk diplomasisi ile güçlendirilmelidir. Halkların kendi iradeleriyle kuracağı karşılıklı destek mekanizmaları suyun özgürlüğünü ve barışın inşasını büyütecek en güçlü araçtır. Bu ittifak havzayı koruyacak, nehirlerin akışına sahip çıkacak ve egemen glerin kurduğu tahakküm düzenini aşacak kolektif bir hat oluşturacaktır.

1.7 Adalet için Temel İlkeler

Halkların adil bir şekilde suya erişmesinin temeli suyun ve tüm ekosistemlerin korunmasıdır. Mezopotamya Bataklıkları, sazlıklar, tarım alanları, ormanlar ve suyla nefes alan her yaşam alanı bu coğrafyanın ortak belleğidir. Bu alanların korunması hem ekolojik hem toplumsal adalet için zorunludur. Suyun ve yaşamın özgürlüğü savunulmalıdır. Su metaya indirgenemez. Su ticarileştirilemez. Su güvenlik gerekçesine dönüştürülemez. Suya el koyan her politika halkların iradesine yönelen bir saldırıdır. Bu nedenle suyun özgürlüğü halkların özgürlüğünün en temel şartıdır.

2. Ekolojik Yıkıma Karşı Su ve İklim Adaleti: Tahakküm Yapıları Değil, Suyun zgrlğ

Su politikalarındaki yıkıcı, merkezî ve şirket çıkarlarına dayalı anlayış terk edilmelidir. Bu anlayış nehirleri tutsak eden, halkların yaşamını sermaye birikiminin çıkarlarına hapseden bir tahakküm düzenidir. Halkların toplumsal sözleşmesi bu düzeni reddeder ve suyun özgürlüğünü esas alan bir direniş hattı kurar. Bu direniş güvenlikçi sermaye politikalarının inşa ettiği hegemonyaya karşı halkların iradesini büyütür. Bu nedenle suyu koruyan her politika halkların ortak geleceğini korur. Bu çizgide üreteceğimiz her politika suyun zgr akışını ve Mezopotamya'nın yaşamını esas alacaktır.

2.1 Yıkıcı Mega Projeleri ve Madenciliği Durdurun

Devam eden Silvan Barajı, Cizre Barajı ve yeni planlanan mega barajlar durdurulmalıdır. Su havzalarına yerleştirilen sermaye projeleri, maden sahaları, enerji yatırımları ve inşaat girişimleri iptal edilmelidir. Bu projeler suya, toprağa ve Mezopotamya halklarının yaşamına yönelen sistemli bir müdahaledir ve ekolojik yıkım üretmek dışında hiçbir sonuç yaratmaz.

Bağımsız bir değerlendirme süreci bulunmayan, halkın ihtiyaına hizmet etmeyen tüm madencilik ve hidrokarbon faaliyetleri sonlandırılmalıdır. Bu faaliyetler ekosistemleri yok etmekte, suyu kirletmekte ve havzaları sermayenin tahakküm alanına çevirmektedir.

2.2 Mevcut Zararlı Altyapıların Skm

Suyun zgrlğ için ilk aşamada ömrünü doldurmuş, ekolojik tahribata yol açan ve sismik risk üreten barajlar kaldırılmalıdır. Bu barajlar nehirleri tutsak eden yapılar olarak halkların

yaşamını tehdit etmektedir. Bu tarz barajların sökülmesi nehirlerin doğal akışının yeniden sağlanmasının zorunlu bir adımıdır. Kaya gazı sondajlarına son verilmelidir.

2.3 Agroekoloji ve Gıda Egemenliği

Su yoğun monokültür uygulamaları terk edilmelidir. Endüstriyel tarımın toprağı ve havzaları sömüren modeli bu coğrafyanın su varlıklarını tüketmektedir. Bunun yerine agro-ekolojik üretim esas alınmalıdır. Agro-ekolojik yaklaşım toprağın kendi döngüsünü korur, suyu tutsak eden değil yaşamı besleyen bir üretim modelini büyütür.

Bu dönüşüm gıda egemenliğinin kurulması için zorunludur. Gıda egemenliği halkların kendi üretimini kendi ihtiyacına göre belirlemesi ve toprağın bereketinin şirket çıkarlarına değil toplulukların iradesine dayanmasıdır. Agro-ekolojik üretim suyun özgürlüğü ile birleştiğinde halkların kendi kendini besleme gücünü büyütür. Endüstriyel tarımın yarattığı bağımlılık ilişkileri sona erer ve gıda topluluklarının direnci güçlenir.

2.4 Kurumsal Çözümler

Meslek ve emek örgütleri, kadın meclisleri, ekoloji ve kent örgütleri, yerel yönetimler, üniversiteler ve hükümetler mega projelerin yarattığı yıkımı büyötmek yerine yerelden yükselen çözümlere destek vermelidir. Bu destek halkın iradesini esas alan, suyun özgürlüğünü önceleyen ve ekosistemleri koruyan bir yaklaşımın temeli olacaktır. Halkların söz hakkını tanımayan hiçbir proje meşru değildir. Halkların kurduğı komünler, yerel meclisler ve havza örgütlenmeleri bu politikanın gerçek taşıyıcılarıdır. Bu nedenle bütün kurumlar yerel toplulukların iradesini güçlendiren bir çizgide sorumluluk almalıdır.

2.5 Yerel İzleme ve Veri Egemenliği

Nehir havzalarında toplumsal izleme sistemleri kurulmalıdır. Suya dair bilgi halkların müşterek varlığıdır ve hiçbir iktidarın ya da sermaye gücünün tasarrufuna bırakılamaz. Bu nedenle tüm veriler ortaklaştırılmalı, korunmalı ve herkes tarafından erişilebilir olmalıdır. Verinin şeffaflığı ekosistemlerin korunmasını güçlendirir, suyun ticarileştirilmesine ve güvenlik politikalarıyla saklanmasına karşı toplumsal bir denetim hattı oluşturur. Aynı zamanda bilim sermayenin ve iktidarın etkisinden kurtulmalıdır, çünkü suyun özgürlüğünü savunacak bilgi ancak bağımsız, toplumsal ihtiyaçlara dayalı ve özgür bir ekoloji akademisi tarafından üretilebilir. Halkların söz hakkı bilgiye erişimle güçlenir ve bu izleme mekanizmaları nehirlerin özgürlüğünü savunan kolektif bir savunma hattı haline gelir.

2.6 Enerji Egemenliği

Halkın ihtiyaçlarını esas almayan nükleer, jeotermal, güneş ve rüzgâr projeleri “yeşil kapitalizmin” yeni yüzüdür. Bu projeler ekolojik dönüşüm söylemi altında sermayenin egemenliğini yeniden üretir ve halkların yaşam alanlarını bir kez daha tahakküm altına alır.

Hedefimiz şirketlerin çıkarlarını büyüten enerji modelleri değildir. Hedefimiz topluluklara ait, yerelden örgütlenen, halkın söz hakkını ve ekolojik adaleti esas alan enerji modelleridir. İhtiyaç temelli enerji kooperatifleri kurulmalı ve bu kooperatifler halkın kendi enerjisini kendi örgütlülüğüyle üretmesini sağlayan bir özgürlük hattı olarak güçlendirilmelidir.

2.7 Kirliliğin Önlenmesi

İnşaat, sanayi, tarım, enerji ve askeri atıkların yaşam üzerinde yarattığı yıkıcı, kirletici ve zehirleyici etkiler durdurulmalıdır. Bu politikalar toprağı, havayı ve suları kirleterek havzaların bütünlüğünü bozar, su döngüsünü kesintiye uğratar ve canlı türlerinin yaşam alanlarını yok eder. Kimyasal atıklar, endüstriyel deşarjlar, tarımsal ilaçlar ve madenlerin bıraktığı toksik kalıntılar nehirleri zehirler. Bu zehirlenme balıklardan kuşlara, insanlardan bitkilere kadar tüm yaşamı tehdit eder. Van Gölü havzası kirlilik, atık deşarjı ve kontrolsüz yapılaşma nedeniyle hızla tahrip ediliyor ve bu tahribat gölü besleyen tüm ekosistemleri tehdit ediyor. Van Gölü'nün geleceğinin Urmiye Gölü'nün yaşadığı çöküşe sürüklenmemesi için bu havzanın korunması Mezopotamya'nın su varlıklarını koruma mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Kirlenen sadece su değildir, bütün bir coğrafyanın çöküşüdür. Bu nedenle kirliliğı üreten tüm faaliyetler durdurulmalı ve suyu koruyan bütüncül önleme stratejileri kurulmalıdır.

3. Halkın Gücüyle Su Diplomasisi: Yeni Bir Dokuma

Dil politik bir araçtır ve su diplomasisinin dili halkların kültürel hafızasını ve Mezopotamya'nın çok dilli mirasını esas almalıdır. Halkların kendi dillerinde söz kuramadığı her diplomasi eksiktir.

Su diplomasisi devletlerin ve şirketlerin tekelinden çıkarılmalıdır. Bu alan halkların iradesiyle şekillenen çok katmanlı ve topluluk merkezli bir yapıya dönüştürülmelidir. Nehirlerin akışına dair kararlar kapalı kapılar ardında alınmamalıdır. Bu kararlar halkların kurduğu komünlerde ve meclislerde alınmalıdır. Halkların iradesini yok sayan hiçbir diplomasi barışı kuramaz. Bu nedenle su diplomasisi yerelden yükselen, kadınların, köylülerin, ekoloji örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin ve emek kurumlarının belirleyici olduğu kolektif bir mücadele alanı haline gelmelidir.

3.1 Kapsayıcı ve Şeffaf Diplomasi

Kapalı kapılar ardında su anlaşmaları yapılmasına son verilmelidir. Bu tür gizli pazarlıklar nehirleri halklardan ve ekosistemlerden koparır. Suyu devletlerin güç mücadelelerinin ve şirketlerin kar getiren bir aracına dönüştürür. Nehir havzalarında kurulacak kolektif yapıların iradesi bölgesel kararlarda esas alınmalıdır. Bu yapılar halkların söz hakkını temsil eder ve suyun özgürlüğünü koruyacak tek meşru zemindir. Nehirlerin geleceğini belirleyecek kararlar ancak halkların kurduğu bu kolektif yapılar (komün-meclis vb.) tarafından alınabilir.

3.2 Masada Yer Edinmek

Mezopotamya Havzasında sular ve nehirler tamamen özgürleşene kadar **Mezopotamya Su Forumu Ağı** diplomatik süreçlerde resmî ortak olarak tanınmalıdır. Bu ağ halkların iradesini temsil eden meşru bir yapıdır ve suyun özgürlüğünü savunan tüm bölgesel kararların asli muhatabıdır. Nehirlerin geleceğı halkların kolektif iradesiyle belirlenecek ve bu ağ özgürleşme sürecinin politik taşıyıcısı olacaktır.

3.3 Uluslararası Anlaşmaların Uygulanması

Var olan anlaşmalar etkin biçimde uygulanmalıdır. Bu anlaşmalara halkın iradesi yansıtılmadığında suyun geleceğı kapalı kapılar ardında belirlenmiş olur ve bu durum meşru kabul edilemez. Anlaşmalar suyu tutsak eden ve kar aracına dönüştüren bir mantıkla yapılmamalıdır. Yaşamı ve suyu koruyan politikalar esas alınmalıdır. Yeni anlaşmalar hazırlanırken halkların söz hakkı belirleyici olmalı ve suyun ile yaşamın özgürlüğü ilkesi tüm

kararların temelini oluşturmalıdır. Nehirlerin akışını, ekosistemlerin bütünlüğünü ve halkların iradesini esas almayan hiçbir anlaşma meşru değildir.

3.4 Yerel Yönetimlerin Rolü

Nehir kıyısındaki kentlerin ve yerleşkelerin yerel yönetimleri diplomasi süreçlerinde ve su ile ilgili politikalarda aktif rol almalıdır. Nehirlerin geleceği uzak merkezlerden gelecek direktiflere bırakılamaz. Bu geleceği suyun aktığı yerlerde yaşayan halkların iradesi belirlemelidir. Yerel yönetimler bu nedenle suyu koruyacak kolektif yapıların iradesini esas almalıdır. Bu yapılar halkların söz hakkını temsil eden meşru yapılar ve diplomasi süreçlerini tabandan örgütleyen güç olacaklardır.

3.5 Güçlü Bir İletişim Ağı

Düzenli webinarlar, e-posta grupları ve ortak izleme mekanizmaları kurulacaktır. Bu ağlar halkların bilgisini ortaklaştıran, suyu koruyacak kolektif yapıları güçlendiren ve Mezopotamya boyunca dayanışmayı sürekli kılan bir iletişim hattı olacaktır.

3.6 Heseke Acil Eylem Planı

Alouk Su İstasyonu militarizmin baskısından çıkarılmalı ve tamamen demilitarize edilerek insani erişime açık bir bölge ilan edilmelidir. Bu adım suyun savaş aracı olmaktan çıkarılması ve halkların yaşam hakkının korunması için acildir.

3.7 Kadın Su Diplomasisi Çalışma Grubu

Bölgede patriyarkaya karşı praksi si su diplomasisinde özgünleştirecek, ekofeminist aktivistlerden, kadın meclislerinden ve örgütlerinden oluşan su diplomasi grubu kurulacaktır. Kadın Su Diplomasi Grubu ile toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın özgürlükçü perspektifin, kadınların su mücadelesindeki öncü rolünün ekolojik adalet ve toplumsal özgürlük hattına aktarılacağı kolektif bir zemin oluşturulacaktır.

3.8 Sınır Ötesi Dayanışma

Su savunucularını korumak, ortak dava stratejileri geliştirmek ve ekokırımaya karşı birlikte mücadele etmek için dayanışma mekanizmaları güçlendirilecektir. Bu mekanizmalar halkların birbirini yalnız bırakmadığı, suyun özgürlüğünü savunanların ortak bir mücadele hattında buluştuğu kolektif bir direniş ağı olacaktır.

3.9 Hukuki ve Akademik Kapasite Gelişimi

Uluslararası su hukukunu etkin biçimde kullanmak için uzman ağları oluşturulacaktır. Bu ağlar nehirlerin haklarını savunan, hukuki süreçleri halkların iradesiyle yürüten ve suyun özgürlüğünü koruyan bir dayanışma hattı kuracaktır.

3.10 Çok Kanallı Diplomasi

Su diplomasi ni ve canlıların yaşam hakkını esas alan yerel halkların/toplulukların işbirliğine dayanan 2025 Katmandu Deklarasyonu'nun ilkeleri kabul edilecektir. Bu yaklaşım yerel halkın gelenek, kültür ve onuruna saygı duyar, kültürler arası dayanışmayı teşvik eder.

Sonuç olarak;

Amed'den ayrılırken kendimizi dağılmış bireyler olarak görmüyoruz. Artık ortak bir hattın parçasıyız. Mezopotamya Su Ağı'nı büyüten birleşmiş bir hareketiz. Nehirlerin özgürlüğünü, halkların iradesini ve barışın dilini Mezopotamya'nın dört yanına taşıyacağız.

Su komünleri ve suyu koruyacak kolektif yapılar kurma kararlılığımızı kendi alanlarımızda yaşama geçireceğiz. Köylerde, mahallelerde, kentlerde suyu savunan yapılar oluşturacak, bu yapıları Mezopotamya çapında buluşacak Su Meclisleri zemininde bir araya getireceğiz. Bu meclisler suyun ve yaşamın özgürlüğünü savunan yeni toplumsal sözleşmemizin taşıyıcısı olacak.

Bu forumun ruhunu, sözünü ve cesaretini kendi bölgelerimize taşıyacağımıza söz veriyoruz. Suya erişim hakkı ve yaşayan nehir hakkı için omuz omuza yürüyeceğiz. Mezopotamya'nın her yerinde barajlara, madenlere, güvenlikçi su politikalarına ve eko-kırma karşı ortak mücadeleyi büyüteceğiz.

Bir sonraki forumun hazırlık sürecinde İran, Irak, Suriye ve Türkiye arasında bağımsız bir halklar arası Su Komitesi kurulması için girişim başlatacağız. Göllerimizi, sazlıklarımızı, bataklıklarımızı ve tüm canlı türlerini korumak için enternasyonal dayanışmayı büyüteceğiz.

Bir sonraki Mezopotamya Su Forumu'nu Güney Irak'ta düzenlemek için hazırlıklara başlıyoruz. Dicle'nin denize kavuştuğu, Mezopotamya Bataklıklarının ve sazlıkların yüzyıllardır yaşamı beslediği bu topraklarda buluşmak ortak sözümüzdür. Nehirlerin özgür akışını savunan tüm halkları, toplulukları, örgütleri bu buluşmanın parçası olmaya çağırıyoruz.

Mezopotamya'nın nehirlerini özgürleştirmek tüm canlıların yaşam hakkını savunmaktır. Tür çeşitliliğini korumayan hiçbir özgürlük mücadelesi tamamlanmış sayılmaz ve hayvanların yaşam hakkı suyu özgürleştirme mücadelesinin bir parçasıdır.

Suyun özgürlüğü barışın temelidir. Barış suyun özgürlüğünü büyütür. Suyu özgürleştiren halklar kendilerini özgürleştirecek ve barışı kuracaktır.

Av Jiyan e ! Av Aşîî ye!

Suyu Özgürleştiren halklar, yaşamı özgürleştirir. Barışı büyütür...